

Netbeheer Nederland
T.a.v. de heer L. Knegt
Postbus 90608
2509 LP 'S-GRAVENHAGE

Den Haag, 18 september 2013

Aantal bijlage(n): 1

Uw kenmerk: BR-13-861

Ons kenmerk: 104417/9

Contactpersoon: R. de Rooij | raymond.de.rooij@acm.nl | (070) 722 72 41

Onderwerp: Zaak 104417 / Wijzigingsopdracht

Geachte heer Knegt,

Op 3 juli 2013 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) het voorstel tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikel 12a en 12b van de Gaswet ontvangen dat Netbeheer Nederland heeft ingediend namens de gezamenlijke netbeheerders (hierna: het voorstel). Het voorstel betreft de implementatie van de procedureregels voor congestiebeheer (hierna: CMP) en de capaciteitsallocatiemechanismen (hierna: CAM) in gastransmissiesystemen door Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS).

Per brief van 16 juli 2013 (kenmerk: 104417/5.B381) heeft ACM de gezamenlijke netbeheerders verzocht nadere informatie aan te leveren over het voorstel. ACM heeft de reactie van de gezamenlijke netbeheerders op dit informatieverzoek ontvangen op 28 augustus 2013 (kenmerk: BR-13-892).

Na beoordeling komt ACM tot de conclusie dat het voorstel op enkele punten in strijd is met belangen en regels genoemd in artikel 12f, eerste lid, van de Gaswet. De bijlage bij deze brief bevat een uiteenzetting van de geconstateerde strijdigheden. Op grond van artikel 12f, derde lid, van de Gaswet, draagt ACM de gezamenlijke netbeheerders op binnen vier weken na dagtekening het voorstel te wijzigen zodanig dat de geconstateerde strijdigheden worden opgeheven.

Indien van toepassing verzoek ik de gezamenlijke netbeheerders bij de beantwoording van deze brief aan te geven welke gegevens naar hun oordeel niet openbaar mogen worden gemaakt op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) omdat ze worden beschouwd als vertrouwelijke bedrijfs- of fabricagegegevens of omdat zij van mening zijn dat een andere uitzonderingsgrond van de Wob van toepassing is. Om de herkenbaarheid van

deze gegevens te vergroten, verzoek ik u dit duidelijk aan te geven ofwel in een aparte bijlage bij uw antwoord te verstrekken. Ik ga ervan uit dat de informatie waarvoor u niet uitdrukkelijk aangeeft dat zij naar uw mening als vertrouwelijk moet worden behandeld door ACM (voor derden) openbaar kan worden gemaakt.

Bij een schriftelijke reactie verzoek ik u te refereren aan het zaaknummer 104417. Ik vertrouw erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

Drs. J. de Maa
Teammanager

Bijlage bij brief met kenmerk 104417/9

Op grond van artikel 12f, derde lid, van de Gaswet geeft ACM de gezamenlijke netbeheerders de opdracht om het voorstel ter implementatie van CAM een CMP d.d. 2 juli 2013 zodanig te wijzigen dat strijd met de belangen bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdeel b, c, d, e en f, van de Gaswet en de regels bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdeel g, h en i, van de Gaswet wordt opgeheven. Het betreft de volgende artikelen in het voorstel.

Begrippenlijst

Toevoeging van het begrip Interconnectiepunt

In het voorstel stellen de gezamenlijke netbeheerders voor in de begrippenlijst een definitie op te nemen voor interconnectiepunt. In de toelichting bij het voorstel wordt daarnaast herhaaldelijk gesproken over grenspunten. In het informatieverzoek van 16 juli 2013 heb ik verzocht om nadere toelichting over het gebruik van deze twee begrippen alsmede op welke wijze duidelijk is welke punten precies interconnectiepunten zijn zoals gedefinieerd op grond van het voorstel. Uit de reactie van de gezamenlijke netbeheerders wordt duidelijk dat niet ieder grenspunt kan worden gekwalificeerd als interconnectiepunt in de zin van CAM. Tevens geven de gezamenlijke netbeheerders aan dat Gasunie Transport Services (hierna: GTS) de interconnectiepunten zal publiceren op haar website. Gezien het belang van duidelijkheid en transparantie omtrent de werkingssfeer van de tariefstructuren en voorwaarden ben ik van mening dat duidelijk moet zijn voor marktpartijen welke punten kunnen worden gekwalificeerd als een interconnectiepunt. Tevens vind ik het in het belang van het bevorderen van het doelmatig handelen van netgebruikers wanneer een dergelijk overzicht op eenvoudige wijze kan worden geraadpleegd.

Het ontbreken van een verwijzing naar een toegankelijke vindplaats (zoals een website) waar de specifieke punten die als interconnectiepunt kwalificeren kunnen worden gevonden is in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet. Ik geef de gezamenlijke netbeheerders de opdracht de definitie van het begrip interconnectiepunt in het voorstel aan te passen zodanig dat daaraan een verwijzing wordt toegevoegd naar een toegankelijke vindplaats waar deze interconnectiepunten te vinden zijn.

Tarievencode Gas

Maandfactor voor backhaul capaciteit

In de toelichting op het wijzigingsvoorstel onderbouwen de gezamenlijke netbeheerders uiteen de voorgestelde wijziging van de artikelen 3.2.1.4, 3.2.2.5, 3.2.3a.4, 3.2.3b.5, 3.2.4.3, 3.2.5.4, 3.2.7.5 en 3.2.8.5. Volgens deze toelichting is er in het verleden voor gekozen om een

dagfactor hoger dan 1/30 in te voeren (namelijk 1/15) om te voorkomen dat netgebruikers tegen een relatief laag tarief door een dagboeking (thans maximaal 3 maanden vooruit) een langere boeking kan blokkeren. Met de dagfactor van 1/15 wordt dus op dit moment de efficiënte benutting van het netwerk gestimuleerd. Het mogelijk blokkeren van capaciteit voor langere termijn dan één dag speelt voornamelijk op de interconnectiepunten. CAM zorgt er voor dat de netbeheerder op de interconnectiepunten eerst capaciteitsproducten van een langere duur verkoopt voordat “*day ahead*” capaciteit wordt verkocht. Hierdoor vervalt de belangrijkste reden voor het hanteren van een dagfactor van 1/15 en daarom is deze verlaagd naar 1/30.

ACM constateert dat geen wijziging wordt voorgesteld van de maandfactor. Voor afzonderlijke *backhaul* maandboekingen kent GTS op dit moment een maandfactor van 1/8. GTS gaat volgens het wijzigingsvoorstel vanaf 2014 *backhaul* capaciteit (deels) als (niet-afschakelbare) overboekcapaciteit aanbieden. Dat is alleen mogelijk op maandbasis en niet als voorheen op jaarbasis, waardoor de kosten voor programmamaverantwoordelijken hoger zullen worden. Ik acht een dergelijke kostenverhoging in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet. Bovendien vervalt in analogie met de redenering voor het wijzigen van de dagfactor ook voor de maandfactor de belangrijkste reden om een hogere waarde dan 1/12 te hanteren. Ik geef de gezamenlijke netbeheerders daarom de opdracht om de maandfactor voor zowel niet-afschakelbare als afschakelbare *backhaul* capaciteit aan te passen van 1/8 naar 1/12.

Artikel 3.4.4

Dit artikel bepaalt dat op entry- en exitpunten waar de capaciteit wordt gealloceerd middels een veiling het transporttarief wordt verhoogd met de uitkomst van het gebruikte veilingmechanisme. Naar mijn mening is deze omschrijving niet correct aangezien het door ACM vastgestelde transporttarief niet wordt verhoogd, maar er eerder een prijs voor de capaciteit ontstaat door de uitkomst van de veiling op te tellen bij het gereguleerde transporttarief. Deze omschrijving kan dan ook zorgen voor onduidelijkheid over de hoogte van het gereguleerde transporttarief en de uiteindelijke prijs van capaciteit en acht ik derhalve in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet. In het eerder genoemde informatieverzoek heb ik hierover vragen gesteld aan de gezamenlijke netbeheerders. In hun reactie hebben de gezamenlijke netbeheerders dit erkend en reeds een voorzet gedaan voor een alternatieve tekst. Deze tekst lijkt mij wel correct. Ik geef de gezamenlijke netbeheerders de opdracht de omschrijving aan te passen zodanig dat duidelijk is dat het in rekening gebrachte bedrag voor de transportcapaciteit verkregen uit een veiling, bestaat uit de som van het gereguleerde transporttarief en de uitkomst van het gebruikte veilingmechanisme.

Bijlage 2 bij de Transportvoorwaarden Gas - LNB

Artikelen B2.3.1 en B2.3.2

Deze twee artikelen bepalen dat GTS de overboekcapaciteit elke maand, ten behoeve van de capaciteitsveiling voor de volgende maand, en elke dag ten behoeve van de capaciteitsveiling voor de volgende dag vaststelt op grond van technische en operationele mogelijkheden. Uit het voorstel en uit de reactie op het eerder genoemde informatieverzoek concludeer ik dat GTS hiermee deels een herberekening uitvoert van de technische capaciteit zoals genoemd in hoofdstuk B2.2 van deze bijlage. Het verschil is dat de eerder toegepaste prognoses en uitgangspunten worden aangepast op grond van de omstandigheden voor de komende maand of komende dag. Dit past naar mijn mening bij de dynamische aanpak voor het bepalen van de technische capaciteit die wordt bedoeld in paragraaf 2.2.2, onderdeel 2, van de CMP-regulering.

Daarnaast maak ik uit het voorstel op dat GTS voor de voorgestelde herberekening uitgaat van de volledige beschikbaarheid van installaties, waaronder ook reserve-infrastructuur. Voor de berekening van de technische capaciteit wordt ervan uitgegaan dat de reserve-infrastructuur *niet* beschikbaar is. De gezamenlijke netbeheerders geven in de reactie op het informatieverzoek aan dat er geen sprake kan zijn van technische capaciteit wanneer de normen voor de berekening van technische capaciteit worden verlaten. Zonder een oordeel uit te spreken over de juistheid en toepasselijkheid van deze normen, ben ik met de gezamenlijke netbeheerders van mening dat uitgaande van deze normen de berekening, voor dat deel, geen herberekening van de technische capaciteit betreft. Echter, ik vind dat het ook geen berekening van de overboekcapaciteit betreft zoals bedoeld in hoofdstuk 2.2.2 van de CMP-regulering. De introductie van de terugkoopregeling is immers bedoeld om additionele capaciteit te kunnen aanbieden op grond van statistische scenario's met betrekking tot het verwachte gebruik van capaciteit. Ik wijs hiervoor tevens op considerans 8 van het besluit van de Europese Commissie waarmee de CMP-regulering in de Verordening werd opgenomen.¹ Het is naar mijn mening niet de bedoeling geweest van de Commissie dat een transmissiesysteembeheerder additionele capaciteit aanbiedt door de normen voor de berekening van technische capaciteit te verlagen.

Ik merk bovendien nog op dat in de reactie op het informatieverzoek, de gezamenlijke netbeheerders aangeven dat GTS wel rekening zal houden met statistische scenario's omtrent het te verwachten gebruik van capaciteit op interconnectiepunten. Dit ontbreekt echter momenteel in de tekst van het voorstel.

Op grond van het voorgaande concludeer ik dat de regeling zoals opgenomen in artikelen B2.3.1 en B2.3.2 in strijd is met artikel 12f, eerste lid, onderdeel h, van de Gaswet. Ik draag de gezamenlijke netbeheerders op een gewijzigd voorstel te sturen waarin de tekst van deze artikelen is aangepast, zodanig dat duidelijk wordt dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de overboekcapaciteit vaststelt op basis van statistische scenario's over de

¹ Besluit van de Commissie van 24 augustus 2012 houdende wijziging van bijlage I bij de Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang tot aardgastransmissienetten.

verwachte hoeveelheid ongebruikte capaciteit, conform de eisen die paragraaf 2.2.2 (5) van bijlage I bij Verordening 715/2009 daaraan stelt.

Hoofdstuk B2.2

Deze bijlage gaat in op het bepalen van de technische capaciteit die GTS aanbiedt alsmede het bepalen van de additionele capaciteit die GTS aanbiedt op grond van de regeling genoemd in paragraaf 2.2.2 van bijlage I bij Verordening 715/2009² (hierna: de CMP-regulering). Over dit onderdeel heeft ACM de gezamenlijke netbeheerders eveneens verzocht aanvullende informatie te leveren middels het eerder genoemde informatieverzoek.

Processtappen

In het voorstel geven de gezamenlijke netbeheerders aan dat voor het bepalen van de technische capaciteit de volgende onderdelen van belang zijn: prognoses, uitgangspunten, zwaarteselectie, inzetvarianten en berekeningen. Ik heb vragen gesteld over het proces dat GTS volgt bij het toepassen van deze onderdelen. Uit de reactie van de gezamenlijke netbeheerders wordt duidelijk dat GTS bij het toepassen van de genoemde onderdelen jaarlijks een specifiek proces doorloopt. Tevens maken de gezamenlijke netbeheerders inzichtelijker welke elementen per processtap van belang zijn. Omtrent het vaststellen van de uitgangspunten wordt bijvoorbeeld expliciet gemaakt dat druk en kwaliteit op de entry- en exitpunten, alsmede de reservestelling van belang zijn bij de vaststelling van de technische capaciteit.

Het antwoord van de gezamenlijke netbeheerders maakt naar mijn mening de totstandkoming van de technische capaciteit alsmede de bepaling van de overboekcapaciteit aanmerkelijk duidelijker. Ik vind dat het op deze wijze verduidelijken van de bepaling van de technische capaciteit in de voorwaarden de transparantie en objectiviteit van de voorwaarden verbetert en daarmee het doelmatig handelen van netgebruikers bevordert.

Het achterwege laten van deze aanvullende informatie over de processtappen die GTS doorloopt acht ik daarom in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel d van de Gaswet. Ik geef de gezamenlijke netbeheerders de opdracht de beschrijving van de technische capaciteit in artikel B2.2 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB aan te vullen met een toelichting over de toegepaste processtappen. Indien met het wijzigen van het voorstel begrippen worden geïntroduceerd die nog niet bekend zijn in de voorwaarden, verwacht ik dat de gezamenlijke netbeheerders deze begrippen omschrijven of opnemen in de begrippenlijst.

Dynamische aanpak

Uit het voorstel voor toevoeging van de artikelen B2.3.1 en B2.3.2 blijkt, zoals ik hiervoor heb aangegeven, dat GTS tevens maandelijks en dagelijks een herberekening uitvoert van de

² Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot aardgastransmissienetten.

technische capaciteit. Dit is naar mijn mening conform de eisen die de CMP-regulering in paragraaf 2.2.2, onderdeel d, stelt aan de dynamische aanpak voor herberekening van de technische capaciteit. Deze bepaling is in het voorstel echter onderdeel van de berekening van de overboekcapaciteit, wat zoals hiervoor uiteengezet in strijd is met artikel 12f, eerste lid onderdeel h van de Gaswet. Ik ben van mening dat ten behoeve van de transparantie en objectiviteit van de voorwaarden de bepalingen over de berekening van de technische capaciteit duidelijkheid moeten verschaffen over de momenten en intervallen waarop de (her)berekening van de technische capaciteit plaatsvindt.

Het ontbreken van deze dynamische aanpak in artikel B2.2 acht ik in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel h van de Gaswet. Ik geef de gezamenlijke netbeheerders daarom de opdracht het voorstel over de berekening van de technische capaciteit in artikel B2.2 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB aan te vullen met de momenten en de wijze waarop de technische capaciteit wordt (her)berekend en waaruit de dynamische aanpak als bedoeld in paragraaf 2.2.2, onderdeel d van de CMP-regulering blijkt. Ik wijs hierbij nadrukkelijk op de bepalingen B2.3.1 en B2.3.2 in het voorstel.